

Gir al centreesquerra

JOAN TAPIA

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 25.01.09

Barack H. Obama ja és a la Casa Blanca. I aixeca una onada d'esperança, tant dins com fora dels Estats Units. El canvi tanca un període de vuit anys d'estret neoconservadorisme i de prepotent unilateralisme que ha fet el món més perillós i que, a més, acaba amb la pitjor crisi econòmica des de la del 1929.

Obama és el retorn d'una agenda de centreesquerra al Govern de la primera potència del món i pot generar dinàmiques semblants a les de Roosevelt (1933) o Kennedy (1960), als Estats Units. O a la dels alemanys Willy Brandt i Helmut Schmidt a l'Europa dels anys 70. Però la clau és que alimenta l'esperança del retorn a la confiança en el lideratge mundial. Durant decennis, molts van creure que el futur era el comunisme (Stalin, Khrusxov, Bréjnev- o Mao). Aquell somni es va ensorrar. Però la confiança als Estats Units --gran en les dècades dels 40, 50 i 60 perquè van salvar Europa del nazisme i del comunisme-- que ja estava consumit pels errors i l'egoisme al Vietnam, Xile i Centreamèrica, no només no es va recuperar sinó que es va desplomar amb la moralment condemnable i estúpida equivocació de la guerra de l'Iraq.

L'onada d'esperança voldria tornar al punt zero en les greus tensions internacionals, cosa impossible, però que no impedeix buscar un nou punt de partida. I les primeres decisions --tancar la presó de Guantánamo i prohibir la tortura-- van en la bona direcció. No són fàcils i tindran costos --els republicans ja s'oposen al seu nou secretari de Justícia i McCain demana saber on aniran els detinguts-- però eren un imperatiu

moral. La gran força d'Obama (i la seva superioritat sobre Hillary) va ser el seu rebuig a tot compromís --i el seu vot en contra-- amb la guerra de l'Iraq. Tot i la distància, és un acte similar al gest de Zapatero. És una definició moral i política.

Però ben segur que no serà un camí de roses. El nomenament de l'exsenador George Mitchell, que va contribuir als acords de pau a Irlanda, com a enviat especial per al Pròxim Orient indica que la seva política exterior (Hillary va ser aclamada en un departament d'Estat ignorat pel Pentàgon) comença bé.

El gran problema és l'economia. Paulson ha evitat l'enfonsament del sistema financer però la crisi bancària continua i potser seria necessària la nacionalització dels grans bancs, cosa que xoca i que només seria efectiva a curt termini (com a Suècia). Gairebé ningú discuteix que l'Estat ha de fer funcionar la bomba de la recuperació però l'aprovació pel Congrés del pla d'estímul no serà fàcil. I és possible que els efectes no es notin de manera immediata. És bo tenir esperança.